

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

תוכן

- א. ראובן שמכר שדה לשמעון ... ויצאו עליו עסיקין עד שלא החזיק בה יכול לחזור בו משהחזיק בה אינו יכול לחזור בו ... אפי' באחריות ... אחוי טירפך ואשלם לך.....1
- ב. מי שהיה נשוי ... כתובתה של זו מנה ושל זו מאתים ... ואין שם אלא מנה חולקין בשוה היו שם מאתים ... היו שם שלש מאות.....3
- ג. וכן שלשה שהטילו .. שנים שהטילו לכיס ... השכר לאמצע.....4
- ד. בשור להרישה ועומד להרישה ... אפילו שור להרישה ועומד לטביחה השכר לאמצע.....6
- ה. מי שהיה נשוי ד' נשים ומת הראשונה קודמת לשניה ... וראשונה נשבעת לשניה ... והרביעית ... אף היא לא תפרע אלא בשבועה ... היו יוצאות כולן ביום אחד כל הקודמת לחברתה ... זכתה ... בשעה אחת ... חולקות בשוה.....7

דף צג.

א. ראובן שמכר שדה לשמעון ... ויצאו עליו עסיקין עד שלא החזיק בה יכול לחזור בו משהחזיק בה אינו יכול לחזור בו ... אפי' באחריות ... אחוי טירפך ואשלם לך

המוכר¹ קרקע לחבירו בין אם מכרו באחריות ובין אם מכרו שלא באחריות, ואחר שקנה הלוקח באחד מהדרכים שקונים בהם, קודם שמתמש בה יצאו עליו מערערים², הרי זה יכול לחזור בו, שאין לך מום גדול מזה שעדיין לא נהנה בו ובאין תובעין³ לקחתו ממנו, לפיכך יתבטל המקח ויחזיר המוכר

¹ שו"ע ונו"ב חו"מ רכו ה

² וכתב במשמרת שלום סימן רלב אות ח בשם הרדב"ז ח"א סימן שב שאם היה ערעור על הבית ששייך לבתי ע"ז שלהם, אין לך מום גדול מזה, ואפילו אם יאמר שיפיים המערערים, יש לומר שמא לאחר זמן יקומו מערערים אחרים, ואפילו אם ירצה להבטיחו מכל הפסד, או ימציא לו כתב בערכאות שגם בדיניהם יפסידו ערעורם, יכול לומר לא ניהא לי למיקם עמהם בדינא ודייני ולא עם המוכר.

³ בב"י כתב בשם רי"ו בשם רשב"א דעסיקי' היינו דוקא עוררים בגוף (כגון שהיא גזולה) אבל יצא עליו חובות אפי' לא החזיק בה אינו יכול לחזור. ח"י ר"ע שם וכתב ב"י שמדברי הרא"ש בתשובה שהביא הטור סוף סימן רכו לא משמע כן, ובמשפ"ש כתב דהרשב"א איירי באופן שאין הבע"ח יכול לגבות שדה זו, אלא שהלוקח טוען שלא ישארו לו בטחונות מספיקים על האחריות שקיבל עליו המוכר, ובוה כתב הרשב"א שא"י לחזור, ואילו הרא"ש איירי בערעור בע"ח שיכול לגבות שדה זו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

את הדמים ויעשה דין עם המערערים⁴. וי"א שאם כבר נתן כל⁵ הדמים אינו יכול לחזור בו⁶.

ואם נשתמש ונהנה בה הלוקח כל שהוא לאחר ששמע שיצאו מערערים⁷, אפילו דש קרקעית המוצר מגבהותו, ומשוהו לשאר השדה⁸, אינו יכול לחזור בו⁹, אלא עושה דין עם המערערים, ואם יוציאו מידיו בדין, יחזור על המוכר כדין כל הנטרפים. וי"א¹⁰ שאפילו הלך על מוצר השדה לראות אם היא כאשר אמר לו המוכר, וגם לראות מה היא צריכה. אינו יכול לחזור בו.

וכל זה אינו אלא בעירעור שנתברר בבית דין, אפילו הוברר שהקרקע או החפץ גזול או גנוב, או שלא נתברר עדיין לגמרי, אלא שבי"ד רואין שיש אמתלא בדברי המערער, כגון שבא אחד וערער ואמר שדה זו גולה ממני ראובן ואביא עדים, או שאמר יש לי חוב על ראובן ויש לי שטר עליו ואומר שרועה לקיימו. שאז אם נהנה אינו יכול לחזור עד שיוציא ממנו הנגזל בדין, ואז חוזר על המוכר מדין אחריות.

אבל אם לא יצא אלא קול בעלמא, אפילו לא נתקיים המקח לגמרי אינו יכול לבטל המקח בשביל דברים בעלמא.

ובערעור שנתברר לגמרי, אין מוציאין המעות מידי המוחזק בהם, ולפיכך אם עוד לא שילם הקונה אפילו דש המוצר לכו"ע אין מוציאין ממנו¹¹.

יש אומרים¹² שאם בשעה שקנה היה כבר ערעור, והלוקח לא ידע, יכול לחזור מיד.

⁴ כן הוא לשון הרמב"ם פי"ט דמכירה, וכ"פ המחבר והרמ"א לא השיג עליו כלל.

⁵ בשו"ת שו"מ מהדו"ד ח"ב סוף סימן ריא כתב שכל שלא נתן כל המעות דינו כלא נתן מעות

⁶ הרא"ש [ב"מ פ"א סי' ל"ח] והטור [סעיף ג'] לא ס"ל כהרמב"ם, אלא פירשו לדין זה האמור בגמרא דאיירי דעדיין לא נתן להמוכר דמי השדה אלא שקנאה באחד מדרכי הקנאה. אבל אם נתן מעות אינו יכול לחזור בו. סמ"ע שם י

⁷ במשפ"ש הביא מדברי הש"מ בשם הרשב"א והר"י יחונתן דהיינו שהחזיק לאחר שכבר שמע מהערעור ולא חש לו, אבל במה שהחזיק קודם ששמע לא מיקרי החזיק ויכול לחזור, אא"כ החזיק חזקה גמורה, וסיים שכמה פוסקים פירשו שם בענין אחר, ועי' חזו"א ב"ק סימן ג ס"ק יא.

⁸ דעת הרמב"ם וכן דעת המחבר וברמ"א גם בזה לא השיג עליו.

⁹ בנה"מ סימן רכז ס"ק יט מצדד לומר שבמטלטלין לעולם יכול לחזור כן, דדוקא בקרקע דקיימא לאנרא או לאכילת פירות, שיכול הלוקח ליהנות בינתיים עד שיבא הנגזל, ואז יחזור על המוכר מכה אחריות, משא"כ במטלטלין שלא נתייאש הנגזל אסור לשום אדם להשתמש בו דשואל שלא מדעת גזלן הוי, וכיון שאינו יכול להשתמש הוי מום והמקח בטל, אלא שמדברי הסמ"ע בסימן רכה סק"ה מדייק שגם במטלטלין יכול לומר אחוי טירפך, ומשמע שאף שאסור להשתמש אינו יכול לבטל המקח עד שיוציאו מידו ע"י ב"ד.

¹⁰ דעת טור והרא"ש. סמ"ע שם.

¹¹ סמ"ע שם יא כ"ע לדעת הרא"ש וכ"ש לדעת הרמב"ם.

¹² קצוה"ח סימן רכה סק"א, ולא אמרינן בזה אחוי טירפך, כיון שכבר יצא ערעור ה"ז כמובן, משום שמחמת הערעור כאילו נפחת והוול המקח, ומ"ש בשו"ע שלאחר שהחזיק ונשתמש אינו חוזר מחמת ערעור, היינו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

אם חזר בו הלוקח או שנתנו לו בית דין רשות לחזור מחמת עירעור ובטל המקח¹³, אף על פי שנתבטל אח"כ העירעור, ביטול המקח במקומו עומד ושניהם יכולין לחזור בהן.

ערעור שבא על השדה מחמת המוכר, שבאו ואמרו שהמוכר חייב להם, והמוכר אומר שיש לו שוברים על החובות, הרי זה מיקרי ערעור ויכול הלוקח לחזור בו, אפילו כבר נתן מקצת המעות, שאין זה רוצה לקנות דבר שעריך לשמור שוברו לעולם, שאם יאכלו העכברים את השוברים או ישרפו יפסיד הקרקע ולא תועיל לו חזקה נגד בעל חוב¹⁴.

ב. מי שהיה נשוי ... כתובתה של זו מנה ושל זו מאתים ...

ואין שם אלא מנה חולקין בשוה היו שם מאתים ... היו שם שלש מאות

מי שהיה נשוי¹⁵ ארבע נשים שנשאן זו אחר זו ומת ובאין לגבות כתובתן, וכתובתה של זו מנה ושל זו מאתים ושל זו ג' מאות ושל זו ארבע מאות וכולן נחתמו ביום אחד, ששיעבודם חל בבת אחת ואין לאחת דין קדימה על האחרת ואין כאן נכסים כדי כל הכתובות, כיצד חולקות, רואין אם כשיחלק הממון על מניין הנשים שיגיע לפחותה שבהן כדי כתובתה או פחות חולקין בשוה, ואם היה הממון יותר על זה חולקין ממנו כדי שיגיע לפחותה שבהן בשיעור כתובתה, וחוזרת וחולקות את המותר בין הנותרות וכמו שיתבאר להלן.

וכן שטרות¹⁶ שזמן כולם יום אחד או שעה אחת במקום שכותבין שעות ובאו כולם ביחד לגבות, וכן בעלי חובות כל אחד מהם קודם לזמן חבירו ובאו

ערעור שיצא לאחר הקנין, ע"י לעיל מדברי הרשב"א והר"י יהונתן דמשמע שאפילו יצא הערעור לאחר הקנין אלא שלא שמע קודם שהחזיק יכול לחזור.

¹³ ואם נתבטל הערעור קודם שנתנו הב"ד רשות לחזור בו לא מצי הלוקח לחזור בו, אם לא שהערעור היה מחמת שיצא שטר חוב על המוכר והשט"ח אינו לפנינו לקרעו, שבזה כתב דלא מהני כתיבת שובר כדלהלן. סמ"ע יב

¹⁴ אף על גב דגבי אבד מלוה את השטר קי"ל [ס"י נד] שכותבין שובר וזה צריך לשלם, שאני התם כדמפרש מעמא אבד שטרו של זה יאכל הלה וחד"י, דכיון שאנו יודעין שהייב לו לא יפסיד זה מעותיו בשביל שהפסיד שטרו, ואף על גב שגם הלוה צריך לשמור שוברו שמא ימצא המלוה שטרו ויגבה ממנו פעם שנית, היינו משום דאמרינן עבד ליה לאיש מלוה וזקוק הוא לזה מאחר שהמלוה עשה עמו טובה, אבל בנדרון זה למה נכוף ללוקח להוציא מעותיו לקנות קרקע להיות זקוק לשמור שוברו לעולם, ודאי אדעתא דהכי לא קנה לוקח מעיקרא.

¹⁵ שו"ע ונו"כ אבהע"ז צו יח

¹⁶ שו"ע ונו"כ חו"מ קד י

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

כולם ביחד לגבות מטלטלין או ממקרקעי שאין בהן דין קדימה, ואין בנכסים כדי שיגבה כל אחד מהם חובו מחלקים ביניהם.

ביצד חולקין, אם כשיתחלק הממוזן הנמצא על מניינם יגיע לפחות שבהם כשיעור חובו, נוטל כל אחד כשיעור חוב הפחות שבהם, ואם יש יותר חוזרים הנשארים מבעלי חובות וחולקים ביניהם בדרך הזה, ביצד, היו שלשה חובות של זה 100 ושל זה 200 ושל זה 300, אם היה כל הנמצא 300 נוטלים כל אחד¹⁷ 100. וכן אם יש כאן בנמצא פחות מ- 300 חולקים בשוה, נמצא שם יתר על 300 כגון שיש נכסים בשווי 450 נוטלין כל אחד 100 ונסתלק שיעבוד ה- 100, ונשאר שיעבוד הנותרים במותר, וחוזרים השנים וחולקים ה- 150 בשוה

נמצא שם 500 נוטלין כל אחד 100 ונסתלק שיעבוד ה- 100, ונשאר שיעבוד הנותרים במותר, וחוזרים השנים וחולקים ה- 200 בשוה ונסתלק שיעבודו של השני.

נמצא שם 550 או פחות, חולקים 300 בשוה ונסתלק בעל ה- 100, וחוזרים וחולקים 200 בין השנים ונסתלק בעל ה- 200, ונותנין 50 הנשארין או הפחות לבעל 300.

הניח 600 אין כל אחד נוטל חובו 100 ו- 200 ו- 300. אלא חולקים הכל¹⁸ כזכר, נוטל כל אחד 100 והשנים הנותרים 200 והאחרון יטול 300.

ג. וכן שלשה שהטילו .. שנים שהטילו לנים ... השבר לאמצע

השותפים שנשתתפו שוה בשוה חולקים בריוח והפסד כשהגיע זמן החלוקה או כפי שהתנו, ונוטל כל אחד הקרן שהשקיע וכן הריוח נוטל כל אחד חלקו, ואם נפסד הקרן חייבים להשלים ההפסד מכיסם.

¹⁷ דעת הר"ף [כתובות ג"א ע"א מדפי הר"ף] ומעמא דבשיעבודא כל נכסי הלוח משועבדים לכל אחד מבעלי חובותיו, הלכך אם לא היו לו אלא ג' מאות, היו כל הש' משועבדים לבעל המאה כמו שהיו משועבדים לבעל הש', וכן לבעל המאתים היו כל הש' משועבדים כמו לבעל הג' מאות, דלעולם אפילו בעד דינר אחד כל נכסי הלוח משועבדין למלוה וכיון ששיעבודם שוה נוטלים בשוה. לאפוקי מדעת רבינו הננאל שכתב הטור [סעיף י"א] בשמו שחולקין הנמצא לששה חלקים, וזה שחובו שלש מאות יטול שלשה חלקים, וזה שחובו מאתים יטול שני חלקים, וזה שחובו מאה יטול חלק אחד. סמ"ע שם כז

¹⁸ דאיכא נפקא מינה בחלוקה בדרך זה כנגביית בינונית וזיבורית ועידית, וס"ל שמתחילה חולקין מן הבינונית כדין בעל חוב שגובה מבינונית, ואחר כלות הבינונית חולקין מהזיבורית כדין מי שיש לו עידית וזיבורית, וכמו שכתבו הטור והמחבר בסימן ק"ב [טור סעיף ז' ומחבר סעיף ד'], ואחר כלות גם חלוקת הזיבורית חולקים מהעידית. סמ"ע שפ"כ

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

התנו על חלוקת הריוח וההפסד, אף על פי שהתנו שלא כפי יחס שכל אחד השקיע, תנאם קיים¹⁹.

לא התנו והשקיע האחד פחות מהשני, נחלקו הפוסקים אם ובאיזה אופן חולקים ביניהם השכר וההפסד²⁰, שסברא היא לחלוק ביניהם בשוה, שאומרים אנו שהיה להם להתנות שיעלו כל אחד בריוח או בהפסד לפי המעות, ומכך שלא התנו אנו אומרים שזה שהשקיע הרבה ידע בזה שהשקיע מעט שהוא חריף ובקי במשא ומתן יותר ממנו, או אמתלא אחרת היתה בדעתו לכך לא התנה כלום והסכים בדעתו לתת לו בריוח כמוהו, וכן אותו שהטיל מועט מדלא התנה שלא יפסיד רק לפי מעותיו היה לו שום אמתלא, כגון שאמר שע"י ריבוי המעות יהיה הריוח הרבה ויהיה השכר קרוב וההפסד רחוק וכדומה, ועל ידי כן קבל עליו ג"כ בהפסד כחלק המרובה במעות

נשתתפו במעות ועדיין לא הוציאו אותם, כיון שאפילו אם לא נשתתפו אלא היה לכל אחד מעותיו בביתו היה עולה לו זה הריוח או ההפסד, כגון שהשקיעו שניהם בדולרים ונשארו ונתנו בהם ועתה עומדים לחלק ויש להם דולרים באותו סכום שהשקיעו, אלא שהדולר עלה או ירד, ו"א²¹ שחולקים לפי מעות כל אחד כמה שהשקיע, ו"א²² שחולקים הריוח וההפסד לאמצע, כלומר שצריכים קודם לחלק הריוח וההפסד בשוה, ורק אח"כ לחלק היתרון

¹⁹ שו"ע ונו"כ חו"מ קעו סוף סעיף ה, דכל תנאי שבממון קיים, ואפילו השקיע האחד יותר מהשני, הכל לפי תנאם

²⁰ שבסוגייתנו נחלקו רבה ורב המנונא בריוח הבא שלא מחמת עסק, שלרבה חולקין לפי מעות ולרב המנונא השכר לאמצע, והב"י הביא שיטות הראשונים בסוגיא, וסיכם להלכה דג' מהלוקות בדבר, שלהרא"ש אפילו לקחו לטביחה ומבחוהו, וכן בכל מיני סחורות חולקין הריוח וההפסד לאמצע, ולהרי"ף והרמב"ם תלוי בשעת חלוקה, שאם טבחוהו, אפילו לקחוהו לחרישה חולקין לפי מעות, ואם מכרוהו חי, אפילו לקחו לטביחה חולקין בשוה, וכתב הב"י לשיטה זו דה"ה בכל סחורה הראויה ליחלק חולקין לפי מעות ואם אינה ראויה ליחלק חולקין בשוה, ולבעל העיטור אם לקחוהו לחרישה אפילו טבחוהו ומכרוהו, וכן אם לקחו לטביחה ומכרוהו חי חולקין לאמצע, והדרישה סיכם הלכה זו בדרך אחרת וכתב שיש ה' שיטות, והעולה מדברי הראשונים להלכה, שלדעת הרא"ש לעולם חולקים בשוה, אפילו בדבר הראוי לחלק, אא"כ לקח כל אחד בשלו ועירבם אח"כ, ולהרי"ף כפירוש הרא"ש בדבר הראוי לחלק, וכן בשור שטבחוהו חולקים לפי מעות, ואין ג"מ לשם מה לקחוהו, ואם מכרוהו חי או דבר שאינו ראוי לחלק, חולקים בשוה, ולעולם אולינן בתר סוף השותפות, ולדעת הר"ן בשיטת הר"ף דוקא בלקחו שור וטבחוהו חולקים לפי מעות, אבל בשאר דברים חולקים בשוה, ולדעת הר"ף בשערים תלוי באם חלקו בדבר שהתנו עליו חולקים בשוה, ואם שינו חולקים לפי מעות, ולשיטת רש"י ובעל העיטור חולקין בתר שעת תחלת השותפות, דהיינו בשעת לקיחה, שאם לקחו דבר הראוי לחלק חולקין לפי מעות, ואם לקחו דבר שאינו ראוי לחלק חולקים לאמצע. פתחי חושן חלק ז פרק ג הערה לו.

²¹ לשיטת רש"י

²² לשיטת הרמ"ה וסייעתו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

בשקלים לפי מעות ההשקעה. והלכה רווחת בישראל שכל אחד מה שהניח הוא נוטל, ואין משגיחין בעליית המטבע וירידתה כלל²³.

ואם²⁴ נשתתפו בפירות שקנה כל אחד במעותיו, ועדיין הם בעין ונתייקרו או הוזלו, לכו"ע חולקים הריוח וההפסד לפי המעות או הפירות שהשקיע כל אחד²⁵.

דף צג:

ד. בשור לחרישה ועומד לחרישה ... אפילו שור לחרישה ועומד לטביחה השנר לאמצע

נשתתפו לשם עסק²⁶, ונתעסקו בדבר שאינו ראוי לחלוק²⁷, לכו"ע חולקים הריוח או ההפסד בשוה, אבל בדבר הראוי לחלוק נחלקו הפוסקים²⁸.

²³ וכן מעשים בכל יום, ואין פוצה ומצפצף, שהסך מאה זוז שהניח זה יותר הוי כהלוה לתוך השותפות, ודין המלוה לנכות מטבע שהלוהו אם לא נשתנה למטבע אחרת, כמבואר בשו"ע (חו"מ סימן עד סעיף ז וביו"ד סימן קסב), וגם לא שייך בזה הסברא דהיה להם להתנות, וגם לפי הטעם שכתב הרמ"ה שאף אם היה נשאר בידו היה מגיע לו ריוח זה או הפסד זה, שייך גם בנשאו ונתנו וקיבלו מעות, דווי כמאן דפלגינהו דמי. שו"ת בית אפרים (חו"מ סימן כט) כתב ד

²⁴ רמ"א שם

²⁵ בנה"מ (סק"י) תמה בהלכה זו שכתבו הטעם משום שאף אם היה נשאר ברשותם היה מגיע להם ריוח או הפסד זה, וא"כ אם נשתתפו במטבע או בפירות שאינן שווין ולא עלה הריוח רק על המטבע או הפירות של בעל המועט, נוטל הוא כל הריוח או ההפסד, ומדברי המחבר שפתם ולא חילק משמע שגם באופן זה חולקין לפי מעותיהם. ועל כן כתב הנה"מ שגם הסמ"ע מודה שאפילו לא עלה ריוח כי אם על חלקו המסוים של אחד מהם חולקים בריוח לפי מעות, משום שמיד שמשך או הגביה לשם השותפות, נקנה לו בשל חברו לפי מעותיו לריוח או ההפסד, אבל אי אפשר לומר שיחלקו לאמצע כי אם כשבא הריוח ע"י מירחא, שנשתעברו זה לזה לטרוח יחד אף על פי שזה השקיע יותר מזה, משא"כ בריוח על מה שהוא בעין בלי שום מירחא דידהו, נתכוונו שהריוח יהא לפי מעות, מטעם שאילו היה בביתו היה ג"כ מרויח, אמנם כיון שנשתתפו וקנה כל אחד בשל חברו חולקים לפי מעות, דאל"כ שותפותיהו מאי אהני להו, אמנם ריוח שלא בא אלא מחמת שותפותם, כגון סחורה שאי אפשר למכור רק ביחד אף על פי שעלה כשהפירות עדיין בעין, ודאי שהריוח לאמצע, וכמ"ש הסמ"ע שהחלקים מצורפים, והטעם שאילו היה בביתו היה בא ריוח לא שייך כאן, שהרי הריוח בא מחמת סחורה מרובה. ובפתי"ש (סק"ז) הביא בשם שו"ת הר"ר משה רוטנבורג (חו"מ סימן יא) שהולק על הנה"מ במ"ש שאפילו לא עלה ריוח רק על חלקו של האחד שהולקים לפי מעות, וכתב דמ"ש הפוסקים סתמא שבדבר בעין חולקים לפי מעות, היינו משום דסתם שנים מטילים לכיס נותנים אותה מטבע או אותם פירות, אבל אה"נ אם נתן כל אחד מין אחר והריוח היה בשל אחד מהם ה"ז שלו לבדו, עיין שם.

²⁶ שו"ע ונו"כ שם קעו ה

²⁷ כגון שור לחרישה ועומד לחרישה, ומכרוהו חי, או שלקחו בדמים מרגלית אחת או כלי אחד

²⁸ בסמ"ע (שם ס"ק טו) מפרש דברי השו"ע דאירי בדבר שאינו עומד לחלק, דומיא דשור שמכרוהו חי, שהחלקים מצורפים ואי אפשר לזה בלא זה, משא"כ כשטבחוהו ומכרו הבשר או חלקו הבשר ביניהם, כיון שאין החלקים צריכים זה לזה בשעת חלוקה ועומדים לחלוק, חולקים לפי מעותיהן. ועיין נתיב"מ שם. והמחנ"א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

יש אומרים²⁹ שאף במקום שהריוח לאמצע, אם עלה הריוח לאחר שהגיע זמן החלוקה שקבעו, חולקים באותו ריוח לפי מעות, ויש אומרים³⁰ שהוא הדין אם שינו ממה שהתנו ביניהם בשעת תחלת השותפות נוטלין לפי מעותיהם.

יש אומרים שאף במקום שאמרו ההפסד לאמצע היינו דוקא בהפסד באותן המעות שנשתתפו בו, אבל כשנפסד כל הקרן, אין השותף שנתן מעט חייב להשלים מכיסו לזה שנתן יותר כדי שיהא ההפסד בשוה.

ה. מי שהיה נשוי ד' נשים ומת הראשונה קודמת לשניה ...

וראשונה נשבעת לשניה ... והרביעית ... אף היא לא

תפרע אלא בשבועה ... היו יוצאות כולן ביום אחד כל

הקודמת לחברתה ... זכתה ... בשעה אחת ... חולקות

בשוה

(דיני שותפות סימן א) כתב שאין נ"מ אם ראויה לחלוק או לא, וכל שלקחו סחורה בשותפות והרויחו השכר לאמצע, אא"כ באים לחלוק הסחורה שאז חולקים לפי מעות, ודוקא כשנשתתפו ע"ד לקנות סחורה ולחלקה, ואפילו נשתתפו ע"ד לחלוק בסחורה ונמלכו ומכרוה הריוח לפי מעותיו, עיין שם.

²⁹ שו"ע ונו"כ שם סעיף ו, והוא מדברי המור בשם הרמ"ה, וסיים שם שאפילו נודמן ומכרוהו לאותו עסק ביוקר שנתייקר אחר זמן החלוקה, כל אחד נוטל לפי מעותיו, וביאר הב"ח דבריו דלא מיבעיא אם עלה בו ריוח אחר זמן החלוקה כפי הנהגת המו"מ שקונים בזול ומוכרים ביוקר, שפשיטא שחולקים לפי מעות, שהרי הריוח הגיע ממו"מ של מעות שכבר הגיע זמן החלוקה, אלא אפילו קנו קודם זמן החלוקה ולאחר הזמן נתייקרה הסחורה, והו"א דכיון שקנו קודם הזמן השכר הוא לאמצע, קמ"ל דלא, וכ"כ בפרישה, ועוד כתב הב"ח דקמ"ל שאפילו נודמן ע"י סיבה דלא שכיחא שמכרוהו ביוקר גדול, דהו"א דכיון שריוח זה אינו מחמת משא ומתן אלא ע"י סיבה מהחוזן תלינן במזל דידהו והריוח לאמצע, קמ"ל דכיון שהיוקר הגיע לאחר זמן החלוקה כל אחד נוטל לפי מעותיו, ע"כ, וע"י מ"ש בפרק ט (הערה מז) בשם שו"ת בני אהרן שנראה דס"ל דלא כהב"ח.

³⁰ רמ"א שם והוא מדברי הב"י בשם הר"ף בשערים, והב"י תמה דלדידן דקיי"ל כרב המנונא הרי אפילו בשור לחרישה ועומד לטביחה חולקין בשוה, ובחידושי הגהות כתב בשם ד"מ הארוך דמ"מ קיי"ל כהר"ף בזה משום דדמי לאחר זמן החלוקה.

והש"ך כתב דכונת הרמ"א דאיירי אף כשמכרוהו חי, ותמה בנה"מ דהא במכרוהו חי הרי קיי"ל דהריוח לאמצע, וע"כ פירש דקאי על עסק בסחורה, ועשו שותפות על זמן ונמלכו למכרה מיד ואח"כ עלה בה ריוח (צ"ע דמשמע שבמחשבה בלבד מיקרי שנוי, שהרי אם נמלכו למכרה ומכרוה הרי לא שייך ריוח עוד, ומדברי הר"ף משמע דלאחר שנוי ממש איירי), ודמי לסחורה לאחר זמן החלוקה, כיון שנתבטל תנאי השותפות הראשון, ואה"נ אם נתרצו לעסוק בעסק אחר ודאי דהריוח לאמצע, ועיי"ש מ"ש ליישב דברי הר"ף, ועיי"ל לעיל (הערה מב) מדברי הנה"מ (בס"ק יא).

ובדרישה פירש דברי הר"ף בשערים שאם שינו מתנאם הראשון, בין שלקחוהו לחרישה ומכרוהו ובין לקחוהו לטביחה ונמלכו לחרישה נוטלין לפי מעותיהן, ונראה מדבריו דלא כהנה"מ, אבל מדלא נקט מכרוהו חי משמע גם דלא כהש"ך, וצ"ע.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

מי שהיה³¹ נשוי ארבע נשים שנשאן זו אחר זו ומת ובאין לגבות כתובתן, אם טוענת השנייה הואיל ואת באת ליטול תחלה השבעי לי שלא גבית משל בעלינו כלום, שאולי לא נשתיירו נכסים בשיעור כתובתי³², וכן השלישית תוכל לטעון על השנייה, והרביעית על השלישית, לפיכך הראשונה נשבעת לשנייה שאין לה משל בעלה כלום, והשנייה לשלישית והשלישית לרביעית והרביעית נשבעת ליתומים, ואפילו הם גדולים אין נפרעת מהם אלא בשבועה.

אם היו כל הכתובות התומות ביום אחד במקום שכותבין שעות, הראשונה תקדים, ואם אין כותבין שעות, אז שיעבוד כולן חל כאחד. וחולקין בשוה אם אם כשיחלק הממון על מניין הנשים שיגיע לפחותה שבהן כדי כתובתה או פחות, ואם היה הממון יותר על זה חולקין ממנו כדי שיגיע לפחותה שבהן בשיעור כתובתה, וחוזרת וחולקות את המותר בין הנותרות וכמו שהתבאר לעיל.

³¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז צו טז

³² ודוקא כשיש לה קפידא זו. סמ"ע שם לג